

Hírek, események

Oktatáspolitikai tanácskozás

Dr. Demszky Gábor főpolgármester védnökségével harmadszor került megrendezésre 1993. december 8-án a fővárosi oktatáspolitikai tanácskozás.

A délelőtti programban először. Kálmán Attila államtitkár beszélt a készülő NAT-ról és annak jelentőségéről.

Második előadóként Dr. Marschall Miklós főpolgármester-helyettes célként jelölte meg a tanácskozás számára annak megtárgyalását, hogyan érintették az iskola világát, az intézményes gyermek- és ifjúságnevelést a rendszerváltás óta zajló folyamatok, a törvényi szabályozások változásai, a társadalmi környezet alakulása.

A főpolgármester helyettes problémaként említette az éves költségvetési törvény, a főváros elégtelen hatáskörét a közoktatás budapesti átalakításában.

Kiemelte a főváros gyermek- és ifjúságvédelmi koncepciójának elfogadását, és annak folyamatos megvalósulását.

A délelőtti Sáska Géza, az Oktatási Bizottság elnöke kritikus hangvételű beszámolója zárta.

Kérdést intézett az oktatási kormányzathoz: „miért terjesztett be és fogadtatott el olyan törvényt, amelynek teljesíthetlensége előtte is nyilvánvaló volt”. „Érthetetlen,—mondta Sáska Géza, – miért csak az oktatás változó költségeit állja az ország költségvetése, amikor az államnak garantálnia kell a közoktatás elemi feltételeit, többek között, pl. az esélyegyenlőséget.

A struktúra szétzilálása után megfelelő Nemzeti Alaptanterv és országos képzési jegyzék nélkül tevékenységünk aligha lehet több kármentésnél. Szerencse, hogy ez a tisztességesen dolgozó iskolaigazgatók és tisztességesen dolgozó pedagógusok kezében van”.

A délután folyamán hét szekcióban folyt a munka, áttekintve a közoktatás számos területét, problémáját, így pl. a szakképzés helyzetét, a speciális oktatás új feladatait, a közalkalmazotti törvény következményeit.

Több mint száz fő vett részt az 5. (a gyermek- és ifjúságvédelmi) szekció munkájában, melynek fő témája az iskolai gyermekvédelem jelentősége, helyzete, feladata volt. Az újrainduló gyermekvédelmi felelősi, koordinátori rendszerről hangzottak el hozzászólások. Elsősorban a területen tevékenykedők mondták el tapasztalataikat. Több javaslat hangzott el egyfelől a struktúra kialakításáról, melynek fontos eleme az irányítás kérdése: hova tartozzanak a tevékenykedők (iskolához, kerületi kabinethez stb.), másfelől a státusok biztosításáról, a belépők képzéséről. Valamennyien egyetértettek abban, hogy a prevencióra kell helyeznünk a hangsúlyt.

A hozzászólók többsége elmondta, hogy a szociális törvény és a közoktatási törvény nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ugyanakkor sokat várnak a gyermekvédelmi törvény megjelenésétől.

A tanácskozást Sáska Géza rövid összefoglalója zárta, melynek keretében a résztvevők a Közoktatási Minisztériumhoz írott felhívást fogadtak el az oktatásnevelést akadályozó szabályozókról.

Baráti hangulatú esti fogadáson Dr. Marschall Miklós főpolgármester-helyettes és Sáska Géza az Oktatási Bizottság elnöke a kiváló munkát végző, illetve nyugdíjba vonuló igazgatóknak, pedagógusoknak köszönte meg munkájukat. Kitüntetések, elismerő oklevelek, emlékérmek, pénzjutalmak átadásával. **Gáspár Károly**

Pszichológusok a gyermekekért

1993. december 10-én jubileumi konferenciát tartottak a fővárosban a nevelési tanácsadói hálózat létrejöttének 25. évfordulója alkalmából. A pszichológusi munkát az 1970-es évek elejétől a családgondozók munkája egészítette ki a gyermekorvosi, fejlesztő pedagógusi, logopédusi munkakörök mellett, melyek folyamatosan és különböző létszámban kerültek bevezetésre mind a főváros, mind az ország városaiban szerveződött nevelési tanácsadóknak. Jelenleg a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeként látják el a gyerekeket és a családjukat segítő mentálhigiénés, fejlesztő, gondozói munkájukat is a nevelési tanácsadók.

A konferencia plenáris ülésén neves szakemberek tartottak előadást: dr. Tunkl László, dr. Ranschburg Jenő, dr. Vekerdy Tamás és a vezető szaktanácsadók. Dr. Horányi Györgyné, a Fővárosi Pedagógiai Intézet nyugalmazott vezető szaktanácsadója utalt a családpedagógia és a családgondozás viszonyára is, amely az egyik szekció központi témája is volt.

Szomorúan szóltak a konferencián arról, hogy a nemrég elfogadott közoktatási törvényben a nevelési tanácsadók fontos munkáját csak mint „pedagógiai szakszolgálat”-ot tartják számon. A nevelési tanácsadók munkájának tartalmi megfogalmazásában nem is szerepel a „pszichológia” kifejezés, a törvény nem fogalmazza meg – és feltehetően nem is ismeri fel eléggé – a gondozás, terápia, megelőzés fontosságát, csak a rehabilitációs jellegét emeli ki.

A négy szekcióban számos előadás hangozott el a nevelési tanácsadóknak folyó pszichoterápia lehetőségeiről, a differenciáltan alkalmazott módszerekről, a fejlesztő munka fontosságáról, a pedagógiai családgondozás folyamatairól, a szakmában egyre nagyobb szerephez jutó szociális munkások képzéséről, a nevelési tanácsadók új törekvéseiről.

K. J.

Az egészségnevelés lehetőségei az iskolában

**Nemzetközi Konferencia Debrecenben,
1993. október 29-30.**

A konferenciát Debrecen Szabad Királyi Várossá alakulásának 300. évfordulóján rendezte a Debreceni Akadémiai Bizottság és a Hajdú-Bihar megyei kórház Drogambulanciája több száz meghívott résztvevővel, 58 előre jelzett előadóval (közülük néhányan, elsősorban külföldiek, sajnos, nem tudtak eljönni).

Monspart Sarolta a NEVI egészségnevelési team vezetője nemzetközi kitekintést nyújtott az egészségnevelés helyzetéről, az elfogadott és működő programokról, az egészségpolitikáról. Összehasonlította ilyen szempontból a magyar körülményeket az európai színvonallal, felfogással és igényekkel, megfogalmazta a szélesebb – közösségi, iskolai és családi – feladatokat. Szóba kerültek az egészségnevelés leggyengébb pontjai, a testnevelés elhanyagolt helyzete, táplálkozási problémák, a szenvedélybetegség veszélyei és részletesebben az iskolai, nevelési programok súlypontjai.

Sue Mariott angol középiskolai tanár a családi egészségnevelésről, az angol iskolai egészségprogramokról, az egészséges életmód megfogalmazásáról, ennek gyakorlásáról és saját gyermekeinek egészségnevelésével kapcsolatos tapasztalatairól beszélt. Úgy tűnt, hogy az angol nevelés és oktatás egészéből nem hiányoznak a konzervatív elemek. Emellett ott is sújtja a családokat a gépzene és televízió káros hatása; jelentős a félelem az AIDS-től, kábítószerrel (jelentősebb, mint nálunk) – ott is kevés a szülők ideje gyermekeikre: ezért nagyobb gondot fordítanak az önállóságra nevelésre, jobban előkészítenek az egyéni döntéshozatalokra. Az egészségnevelés legfőbb feladatai közé tartozik a felnőtt élethez való edzés. A részletesen elemzett iskolai egészségnevelési-oktatási programok között találhatunk néhány ésszerű egyetemes diszciplínát, amelyet nevezhetnénk életviteli ismereteknek. Ez az állampolgárrá nevelés, szakképzésre való előkészítés, választási képesség kialakítása mellett magában foglalja a közlekedésre, tájékozottságra való fokozatos és egyetemes előkészítést is.

Szóba kerültek olyan ismeretek és fogalmak is, melyek a mi iskolánkéhoz és programjainkéhez hasonló utat mutatnak – az ajánlott módszer és eszköztár azonban a bemutatott angol modellen gazdagabb, színesebb, s mindenben sokrétűbb, úgy tűnik, jóval szorosabb a kapcsolata a társadalmi élettel. Sokrétűen bizonyította az előadás, hogy az egészségi programok (iskolai, közösségi és családi) erősen politikafüggőek. Függvényei a szociál-, egészség- és pénzügyi politikának. Dr. Makara György előadásában megismerkedhettünk az „ametiszt” névvel (mondhatnánk varázsszóval) jelzett, Popper Péter vezetésével írt, szerkesztett, ma már több mint 30 kazettát tartalmazó, szinte teljes egészségnevelési programmal.

Szülőket, pedagógusokat és magát a serdülőt, az ifjúságot leginkább érdeklő, hallatlanul izgalmas, sokszor szívszorító, nyomasztó témák juthatnak hozzánk és nyerhetnek megoldást relaxációs utakon.

Mindez talán gyorsabban, könnyebben és hihetőbben jut el hozzánk a kazettákon át, mint a hosszú, ellentmondásosan szerkesztett tankönyvekkel, tantervekkel. Emberséges hangon, diszkrétan, humánusan szólnak hozzánk az élet legfontosabb dolgairól – komoly segítséget kapunk legnagyobb válságproblémáinkban –; mi mindnyájan – fiatalok és felnőttek, egészségesek és betegek –, vidámak és szomorúak.

A konferencia másodok részét képező szekcióüléseken a debreceni kórházak és drogambulancia munkatársai, ifjúsági védőnők és tanácsadók, iskolai pedagógusok, egyetemi oktatók, orvostanhallgatók, hivatalos egészségnevelők, testnevelők, a DADA programot képviselő rendőrtisztek, gyermekorvosok, önkormányzati tisztségviselők, lelkészek, apácák, pszichológusok, könyvtárosok, jógaoktatók stb. Debrecen, Szeged, Győr, Pécs, nagyobb létszámú képviselők mellett kisvárosok, vidéki kórházak is képviselték magukat. Határozottan körvonalazódott a vidéki műhelyek aktivitása, egyre hangsúlyosabb tevékenysége.

Az előadások tematikájában szerepeltek iskolai egészségnevelési programok, általános egészségvédelmi stratégiák, drog- és alkohol-megelőzés és válságkezelési koncepciók, gyakorlatok, az ifjúsági tanácsadás és védőnői munka nehézségei, eredményes testnevelési tapasztalatok, az AIDS prevenció, dohányzást csökkentő programok, egészségvédelmi alapítványok tapasztalatösszegzései, családsegítő humán szolgálatok erőfeszítései, fogorvosi, testnevelési tervek és gyakorlatok. Többen választották a táplálkozási anomáliák, rossz készségek és szokások bírálatát témaként. A kiállításon korszerű táplálkozási modelleket is állítottak orvosok, fogorvosok.

A szekciók témáiból csak néhányat említenék, amelyek újdonságszámba vehetők a mai egészségnevelési gyakorlatban. Ilyen volt a DADA program, amelyet amerikai tanfolyamokat végzett fiatal rendőrtisztek mutattak be. Öröm, hogy ilyesmire vállalkozik a magyar rendőrség, különösen akkor, ha jelenlegi magatartását, tájékozottságát és törekvéseit a 80-as évek első felének „szemléletzavarásával” vetjük össze.

Szintén az ifjúsági drogfogyasztás és egyéb szenvedélybetegségek megelőzése volt a témája Hegedűs Éva győri védőnő és Szabó Gábor budapesti szociális munkás előadásának.

Szilasi Zoltán hajdúböszörményi adventista lelkész előadása az adventista egyháznak a szenvedélybetegekért kifejtett tevékenységéről szólt. Egy kisegyház kapcsolatrendszerén és tapasztalatain át rendkívül érdekesen közelítette meg a konferencia egyik fő témáját, a kapcsolattartást az iskolával, az adventista és nem adventista szülőkkel, a veszélyeztetett és érintett szülők körében.

A CHEF alapítványról és programjairól a legátfogóbb és legismeretgazdagabb előadás Dr. Dévai Margit pszichológusé, a CHEF-alapítvány titkáráé volt. Az amerikai-magyar alapítványnak az óvodától a gimnáziumig, minden életkorra jól kidolgozott prevenció tankönyvsorozata van, amelyet az iskolák kitűnően felhasználhatnak.

A program az egész személyiség fejlesztésére épít, amikor az egészséges életmódra nevel. A személyiségfejlesztésbe építi be a drog és alkohol megelőző programot is. – Problémahelyzetek pozitív megoldására készít fel, a helyes válaszok, döntések meghozatalára. – Kiemelt gondot fordít a korunk körülményeihez legjobban igazodó ÉN-kép kialakítására. Abszolút korszerű ismereteket nyújt – maga a program és a tankönyvek is jól strukturáltak. Erőssége az, ami az eddigi programokból hiányzott: az önismereti elem, a személyiségfejlesztés és a biztos stresszkezelés együttese.

Fontos eseményként rögzül, reméljük, a 93-as eseménynaptárban a debreceni konferencia. Minket, résztvevőket, újfent meggyőztek az előadók munkájuk fontosságáról.

Mikus Gyula